

ПРОТОКОЛ

15.06.2021

м. Запоріжжя

№ 8

Засідання робочої групи з розгляду проблемних питань реалізації проекту розміщення ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» кар'єру зі збагачення і переробки каоліну з комплексом будівель і споруд на території Павлівської сільської ради Запорізького району Запорізької області

Голова – Олександр БИЛИМ

Секретар – Світлана БАХМУТ

Присутні члени робочої групи: Олександр БИЛИМ, Ірина ПРОГОВА, Світлана БАХМУТ, Марина БАРАНОВСЬКА, Геннадій БОРОВІКОВ, Дмитро БУРКОТ, Юрій БРАУН, Віктор ГАНЧЕВ, Наталія КАРМАЗІНА, Сергій КАРПІЙ, Анатолій КЛИМЕНКО, Олена КОТОВА, Валентина КРАМАРЕНКО, Максим СЕМЕНЯК, Юлія МІНЯЙЛО, Наталія МУСІЄНКО, Олена НЕСТЕРЕНКО, Олексій СТОЯНОВСЬКИЙ, Світлана ЧУДЕСНОВА, Ігор ЧУМАЧЕНКО, Тетяна ЯРМОХІНА.

Відсутні члени робочої групи: Наталія БАРИНОВА, Ольга ГАВРІКОВА, Олексій КРАВЧУН, Оксана КРАЮШКІНА, Олександр МІНЯЙЛО, Олександр РИЛЬСЬКИЙ.

Запрошені: Олег ВОЙЦЕХОВИЧ - завідувач відділом радіаційного моніторингу природного середовища Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН України, Тетяна ДОНЧИК - депутат Вільнянської міської ради, голова постійної депутатської комісії з питань соціально-економічного розвитку фінансів та бюджетів, Сергій ФЕДОРЧЕНКО - власник земельної ділянки з кадастровим номером 2321586100:01:001:0123.

Порядок денний:

1. Про виконання доручення Головним управлінням Держгеокадастру у Запорізькій області.
2. Про результати проведених робіт та/або досліджень ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» та ГО «ВОЛЬТЕРРА».
3. Інші питання.

1. Про виконання доручення Головним управлінням Держгеокадастру у Запорізькій області.

СЛУХАЛИ: Максима СЕМЕНЯКА, який зазначив про те, що Управлінням з контролю за використанням та охороною земель Головного управління

Держгеокадастру у Запорізькій області уважно розглянуто питання щодо вирішення ситуації, яка склалася за результатами звітів ґрунтового обстеження, проведених ДП «Київським науково-дослідним та проектним інститутом землеустрою» та ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» та визначено, що спірні питання щодо цінності ґрунтів на земельних ділянках, розташованих в межах території планового видобутку каолінів ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат», які виникають між представниками громадської організації «Вольтерра» та ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» повинні вирішуватися виключно у судовому порядку.

Лист Управління Держгеокадастру у Запорізькій області від 15.06.2021 № 0-8-0.4-2722/2-21 про надання інформації (додається).

ВИСТУПИЛИ: Валентина КРАМАРЕНКО, яка повідомила про те, що Запорізькою обласною державною адміністрацією було направлено листа від 15.06.2021 №04344/08-09 до Головного управління Національної поліції в Запорізькій області для розгляду звернення депутатів Вільнянської міської ради восьмого скликання щодо діяльності ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» (стосовно встановлення факту підробки документів зі знецінення особливо цінних ґрунтів з метою уникнення процедури погодження відведення земельної ділянки за погодженням з Верховною Радою України).

2. Про результати проведених робіт та/або досліджень ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» та ГО «ВОЛЬТЕРРА».

СЛУХАЛИ: Олега ВОЙЦЕХОВИЧА, який представив «Презентацію на засідання робочої групи з розгляду проблемних питань розміщення ТОВ «БЗК» кар'єру зі збагачення і переробки каоліну на території Павлівської сільської ради Запорізького району».

В рамках завдань, які було виконано за період - після 19.03.2021 відібрано, виконано роботи із визначення вмісту РН у пробах і оцінки потенційного опромінювання:

проби поверхневих і підземних вод (всього 24 контрольні пункти) протягом березня і травня 2021, що охоплюють всі водні об'єкти зони впливу, в тому числі 14 проб підземних вод, с. Зелене, зона будівництва кар'єру, Значкове, с Біляївка, Павлівка, Кам'яне, Ново-Василівка, що охоплюють район від безпосередньо зони розташування каолінового кар'єру і до водних об'єктів на відстані 15-20 км;

проаналізовано детально колонку ґрунту однієї із найбільш глибоких свердловини (21 проба), проби плідючого ґрунту і проба седиментації р. Вільнянка;

аерозолі (проби пилу а фільтрах з експозицією відбору 10 годин у с. Зелене і місці розміщення планової діяльності);

проведено вимірювання об'ємної концентрації із визначенням ЕРОА

радону у жилих приміщеннях і підвалах (обмежена серія);

підготовлено рекомендації щодо програм об'єктового і фонового моніторингу, а також аналітичні довідки і висновки, щодо стану радіаційно-екологічної безпеки.

Отримані попередні результати робіт (березень-червень 2021) щодо: оцінки забруднення ґрунтів і гірської породи (каоліни, шар вивітрювання і підстильні породи);

пил (аерозолі) сучасний стан – на вміст ПРН;

Радон-222 у жилих приміщеннях і підвалах (с. Зелене);

підземні і поверхневі води (ПРН і мінералізація, іонний склад);

оцінки доз опромінення для репрезентативної особи за основними шляхами потенційного опромінення (ПЕД, гамма випромінювання, споживання води, інгаляція);

основні критерії радіаційної безпеки і процедурні питання, які мають застосовуватися у разі перевищенні встановлених РД на етапі будівництва і експлуатації виробництва із збагачення каолінів (БЗК);

рекомендації щодо об'єктового (БЗК) і регіонального фонового моніторингу (Запорізька ОДА);

рекомендації щодо можливих заходів безпеки (регіональні для покращення екологічної обстановки, щодо високих рівнів урану у воді і радонової небезпеки).

Повний звіт буде надано робочій групі до 15 липня 2021 року.

Висновки 1:

Проектна ділянка кар'єру каолінових руд розміщена (25-70 м) над зоною під-поверхневого залягання тріщинуватих порід (від 50 до 100 м), які за припущеннями містять прояви уранових ролів і відкладів сірки.

Тріщинуваті породи із піщаними вкрапленнями і первинними каолінами під тілом основних покладів каоліну насичені водою. Саме тому такі води збагачені ураном і мають підвищену мінералізацію переважно сульфатами.

Район характеризується двома основними водоносними горизонтами (верхній у корі вивітрювання має переважно атмосферне живлення.

Нижній горизонт (напірний), що піднімає вод на висоту від 5 до 25 м і має підвищений вміст урану. У зонах депресій ці потоки частково змішуються і розвантажуються у р. Вільнянка і місцеві тимчасові водотоки. Саме тому, води у колодязях і при-поверхневих свердловинах с. Зелене, а також в інших мають пунктах пониженого ландшафту мають аномально високий вміст урану у воді.

Пункти водозабору, що розташовані на підвищених водо-роздільних відмітках ландшафту поза мають суттєво нижчий вміст урану, але висока мінералізація зберігається.

Такі води є у свої більшості не придатними для питного водопостачання за показниками мінералізації (переважно сульфати) і урану (сумарна альфа активність). Проблема забруднення вод носить регіональний характер і

поширюється на значну по площі зону на відстані до 20 км і далі від місця родовища каолінових руд.

Висновки 2:

Вміст природних каолінів у ґрунтах і каоліні родовища (21 проба) із колонки 0-76 м. показало, що вмість ПРН у шарах глини і поверхневих ґрунтів є на рівні природного вмісту урану і радію-226 (20-40 Бк/кг).

Вміст ПРН у тілі каолінового родовища є дещо вищим (130- 550) Бк/кг. Натомість у відповідності до міжнародної шкали можливого звільнення від регулюючого контролю вміст всіх ПРН є нижчим за рівень безпеки 1000 Бк/кг.

Відповідно до НРБУ-97 показник Аеф (радій-226, торій-232, калій-40) у шарах каоліну між 42 до 55 м мають активність вище РД (370 Бк/кг), що свідчить про необхідність застосування заходів моніторингу в процесі поводження з ними, але дозволяє використання за відповідними регламентами.

Вологість каолінів не перевищувала 30%, а тому свідчить по те, що каолінові глини є локальним водоупором і не можуть безпосередньо бути джерелом забруднення підземних вод. Найбільші рівні вмісту урану спостерігалися саме у кристалічних тріщинуватих породах напірного водоносного горизонту.

Оцінки фонового рівня забруднення аерозолів і пилу не показали відхилень від фонових рівнів.

Спостерігається високі рівні радону у жилих приміщеннях без вентиляції, що також свідчить про регіональний характер проблеми підвищених радіологічних ризиків, що пов'язані із при поверхневим заляганням УКЩ.

Висновки 3:

Про регіональний характер проблеми, свідчить також і кореляція аномалій сульфатів у поверхневих водах малих річок регіону (зокрема для більшої частини території Вільнянського району.

В районі є два незначних прояви (непромислові родовища) урану Петромихайлівське і Першозванівське. Даних по ним дуже мало. Консультації із фахівцями Кіровгеологія показали, що вони дуже локальні і не можуть впливати на забруднення саме вод в районі с. Зелене. Вірогідно, що такі ж прояви спостерігається і в районі розташування потенційного впливу кар'єру. Але безпосередньо каолінове родовище не може бути суттєвим джерелом радіаційної безпеки.

На етапі остаточного звіту будуть підготовлено рекомендації щодо необхідних заходів контролю і об'єктового моніторингу, що має виконувати БЗК на етапі запланованої діяльності, а також програми моніторингу, які доцільно запровадити у межах всієї аномалії урану у підземних водах і рекомендації щодо можливого зниження ризиків опромінення за рахунок високого вмісту урану у природних водах регіону, а також радонової небезпеки.

Остаточні дані і висновки із обґрунтуваннями будуть надані робочій групі до 15 липня 2021 року.

3. Інші питання.

ВИСТУПИЛИ: Олександр БИЛИМ, Дмитро БУРКОТ, Олексій СТОЯНОВСЬКИЙ, Тетяна ДОНЧИК, Олена НЕСТЕРЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Ігор ЧУМАЧЕНКО, Тетяна ЯРМОХІНА, Ірина ПРОГОВА

ВИРІШИЛИ:

2. Управлінню містобудування та архітектури облдержадміністрації внести зміни до розпорядження голови облдержадміністрації від 15.01.2021 № 27 «Про створення робочої групи з розгляду проблемних питань реалізації проекту розміщення ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» кар'єру зі збагачення і переробки каоліну з комплексом будівель і споруд на території Павлівської сільської ради Запорізького району Запорізької області та затвердження її складу» (зі змінами), змінивши дату надання інформації голові облдержадміністрації за результатами розгляду проблемних питань реалізації проекту розміщення ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» кар'єру зі збагачення і переробки каоліну з комплексом будівель і споруд на території Павлівської сільської ради Запорізького району Запорізької області з «20.06.2021» на «01.09.2021».

Термін: 20.06.2021

2. Доручити Департаменту захисту довкілля облдержадміністрації спільно з представниками запорізької екологічної спільноти розглянути Звіт, складений та представлений завідувачем відділом радіаційного моніторингу природного середовища Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН України к.г.н. Войцеховичем О.В. та надати пропозиції - висновки, рекомендації до Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації для врахування у подальшій роботі робочої групи.

Термін: 20.07.2021

Голова

Олександр БИЛИМ

Секретар

Світлана БАХМУТ